

Öğretmenlik mesleği bağlamında eğitim politikalarındaki sürekli değişiklikler

Türkan Argon¹

Öz: Türk eğitim sistemindeki hızlı değişen ve sürekli güncellenen politikalar, istikrar ve uzun vadeli uygulamaların önünü keserken, öğretmenlik mesleğini de olumsuz yönde etkilemektedir. Toplumsal sürdürülebilirliğin anahtarı konumunda olan öğretmenliğe yönelik kalıcı politikaların oluşturulamaması, öğretmen yetiştirme konusunda ciddi deneyime sahip olan Türkiye’de pek uygulama yapılmış olsa da istenilen sonuçlara ulaşmayı engellemiştir. Mesleğin stratejik önemi çok iyi belirlenmeli, bilimsellikten taviz vermeden yaşanan/yaşanacak belirsizlikler ve çelişkilerin ortadan kaldırılması için paradigma değişikliğine gidilmeli ve kalıcı-sürekli politikalar oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Türk eğitim sistemi, öğretmenlik mesleği, politika.*

Okul Yönetimi Dergisi
School Administration Journal

Okul Yöneticileri Derneği
e-ISSN: 2822-4221

Yorum
Commentary

Davetli Makale
Article by Invitation

Constant changes in educational policies in the context of the teaching profession

Abstract: The frequent modifications and continuous updates to policies within the Turkish education system impede stability and long-term implementation while also adversely impacting the teaching profession. The inability to establish a sustainable policy for teaching, which is crucial for social continuity, has hindered Turkey’s attainment of desired outcomes, despite the implementation of numerous initiatives. It is imperative to determine the strategic significance of the profession and to initiate a paradigm shift to address the uncertainties and inconsistencies experienced or anticipated in the future, while maintaining scientific rigor.

Keywords: *Turkish education system, teaching profession, politics.*

Argon, T. (2024). Öğretmenlik mesleği bağlamında eğitim politikalarındaki sürekli değişiklikler. *Okul Yönetimi Dergisi*, 4(2), 142-146.

Yayın / Published
30 Ara / Dec 2024

¹ Prof. Dr. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, turkanargon@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0744-8647

Giriş

Toplumda sosyal, kültürel ve manevi değeri en yüksek mesleklerin başında gelen öğretmenlik mesleği, her alana sağladığı fayda konusunda tartışma götürmeyen mesleklerin başında gelmektedir. Toplumların inşasında en büyük paya sahip olan eğitim kurumlarının bel kemiği olan öğretmenler; bir taraftan yeni nesilleri yetiştirirken içinde bulunduğu toplumlara kalkındırmak için çalışarak nitelikli insan gücünü çeşitli sektörlere kazandırmakta, diğer taraftan toplum üyelerini ait oldukları kültürün geleneksel kodları ile geleceğe hazırlayıp toplumsal huzur ve refahın oluşmasında başrol oynamaktadırlar (Argon ve Çelik Yılmaz, 2023). Belirtilen gerekçeler mesleğin öneminin hiçbir zaman azalmayacağını, aksine daha çok uzun yıllar boyunca ihtiyacın devam edeceğini göstermekte ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal sürdürülebilirliğe olan katkısını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda giyiminden iletişiminde, davranışlarından tutumlarına kadar yaşadığı toplumda örnek meslek grubunda sayılan öğretmenler, Türk toplumunda saygınlığı olan mesleklerin başında gelmektedir. “Öğretmenlik kutsal bir işdir”, “Öğretmenler yarının mimarlarıdır” ya da “Toplumunu kurtaracak olan öğretmenlerdir.” söylemleri, bu saygınlığın dilsel göstergeleridir.

Toplumda diğer mesleklerden farklı bir güce sahip olan öğretmenlik, sadece eğitim çalışanlarıyla değil aynı zamanda öğrenciler ve aileleri aracılığıyla toplumun çok büyük bir kesimini etkileme potansiyeline sahip olup, toplumun niteliğini belirlemede de önemli rol oynamaktadır. Her daim çevresiyle karşılıklı etkileşim içinde olan öğretmenler, değişim ve gelişmelere ayak uydurup, sürekli değişen/dönüşen ve artan taleplere de cevap vermek durumundadır. Uzun yıllardır devlet garantisi, çalışma saatlerinin uygunluğu, sabit geliri ve tatil imkânlarının fazla olması, öğretmenliği mesleki tercihlerin başına taşımıştır. Bununla birlikte ekonomik imkanlardaki yetersizlikler, rol davranışlarını istenilen düzeyde sergilemeyen öğretmenler, toplumun öğretmenlerden beklentilerinin sürekli artması, medyada çoğunlukla olumsuz ve yanlış örneklerin öne çıkarılması, politika yapıcılarının mesleği yıpratıcı söylemleri, öğrenci ve velilerin olumsuz tutumlarıyla yersiz ve haksız eleştirileri, mesleğe giriş kriterleri, görevde yükselmenin diğer mesleklerden farklı olması, sürekli değişen eğitim politikaları mesleğe yönelik algının son zamanlarda olumsuz yönde seyretmesine neden olmuştur. Uygulanan politikalarındaki tutarsızlıkların yansımaları olarak öğretmenliğin profesyonellik gerektiren bir meslek olmasına karşın, seçilme ve mesleğe atanmada özel koşulların tam olarak oluşturulmaması, atanmayı bekleyen öğretmen sayısının her geçen gün artması, öğretmen olmaya yönelik gereken eğitim süresinin uzaması, sağladığı ekonomik getirinin görece düşük olup maddi ve statü olarak diğer mesleklerin gerisinde kalması gibi sebepler, yaşanan dönüşümde etkili olmuş, öğretmenlik mesleğini ciddi bir erozyonla karşı karşıya bırakmıştır. Kısaca yaşanan dönüşüm ve değişimler öğretmenlik mesleğini çok yakından etkilemiş hem toplumun hem de öğretmenlerin mesleğe bakış açılarında, beklentilerinde ve algılarında ciddi ve olumsuz bir dönüşüm yaşanmasına neden olmuştur.

Öğretmenlik mesleğinin yaşadığı dönüşümün altında, ülkenin eğitim politikalarının uygulayıcısı konumunda olan öğretmenlere (Gürkan, 1987) yönelik geliştirilen politikaların, etkili olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Keza eğitim sistemini ve mesleği doğrudan etkileyip yönlendiren eğitim politikaları, karar mekanizması olarak görev yapan politika belirleyicilerin temel dayanağıdır. Türkiye’de öğretmen yetiştirmeye yönelik eğitim politikaları merkezi düzeyde hükümet tarafından kararlaştırılırsa da karar alınması, uygulanması ve değerlendirilmesinde millî eğitim şuraları, kalkınma planları, MEB stratejik planları, hükümet programları gibi pek çok paydaş mekanizma kaynaklık etmekte (Argon ve Çelik Yılmaz, 2023); süreçte kurumsal ya da bireysel düzeyde sendikalar, dernekler, vakıflar gibi sivil toplum kuruluşları, ulusal-uluslararası çeşitli anlaşmalar ve kuruluşlar, Türk ve yabancı uzmanların raporları, medya gibi birçok farklı aktör de rol oynamaktadır (Yeşilbağ, 2021). Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan millî eğitim şuraları ile yayımlanan kalkınma planlarının neredeyse tamamında ele alınan konuların başında öğretmen yetiştirme ve istihdamın gelmesi, 2018’de yayımlanan 2023 vizyon belgesinde öğretmenlik mesleğine oldukça önemli bir yer ayrılması (Argon ve Çelik Yılmaz, 2023) bu durumun göstergeleri olarak kabul edilebilir. Süreç içinde hem eğitim sistemini hem de öğretmenlik mesleğini geliştirmeye yönelik pek çok proje hazırlanmış, planlar, hedefler, politikalar belirlenip uygulamaya konulmuş olsa da beklenen sonuçlara bir türlü ulaşamamıştır (Çörtük ve Çörtük, 2023). Süreçteki aktör ve parametrelerdeki değişkenliğin son zamanlarda artması, zaten sorunlu olan süreci daha da zorlaştırmaktadır. Azar’ın (2011) da yıllar önce belirttiği gibi mesleğin niteliksel olarak kötüleşmesinin temel nedenlerinin, halen devam eden, öğretmen yetiştirme politikalarında yapılan değişiklikler, eğitim sisteminin bütünlüğü içinde kapsamlı araştırma, çalışma ve planlama olmadan yapılan politik dayatmalar olduğu söylenebilir.

Özellikle eğitim sistemindeki hızlı değişen ve sürekli güncellenen günü kurtaracak politikaların oluşturulması istikrar ve uzun vadeli uygulamaların önünü keserken, öğretmenlik mesleğinin de tutarlı bir şekilde gelişimi ve mesleki sürdürülebilirliğine zarar vermektedir. Sorunların temelinde olan kalıcı politikaların oluşturulamayıp yürütülebilmesine, uzun vadeli ve uygulanabilir bir planlama sürecini de engellemektedir. Halbuki eğitim sistemi ve değişkenlerine yönelik oluşturulacak politikalar, çağın ve bilimin gereksinimlerine göre siyasi çıkarılardan bağımsız oluşturulmalı (Çörtük ve Çörtük, 2023); açıklık,

hesap verebilirlik, eşitlik, adalet, bilimsellik ve süreklilik ölçütlerinden taviz verilmemelidir. Sadece sonuca odaklı, günü kurtaracak uygulamalar değil, süreç odaklı gelişimsel düzenlemelere ihtiyaç her zamankinden fazladır. Politika belirleyici ve yapıcıların, sisteme ve öğretmenlik mesleğine yönelik politikaları oluştururken sadece niceliksel artış değil evrensel ve ulusal düzeyde mesleki kalitenin yükseltilmesi, arz ve talep dengesi, sosyo-ekonomik düzey, sınavlar, raporlar gibi pek çok parametreyi göz önüne alması yapılan politikaların etkililik düzeyi açısından gerekliliktir.

Türkiye’de öğretmenlik mesleğine yönelik oluşturulan politikalarda öğretmen olma kriterlerinin ve yeterlik ölçütlerinin belirlenip sürekliliğin sağlanamaması, diğer bir ifade ile tıpkı doktor olmak, avukat olmak gibi öğretmenliğin standardının oluşturulamaması ve eğitim fakültesi dışında olan diğer fakülte mezunlarına da formasyon eğitimi ile öğretmen olma hakkının verilmesi ile sayıları oldukça fazla atanmayı bekleyen öğretmenlerin varlığı, toplumda “hiçbir şey olmazsa öğretmen ol” algısını yeniden oluşturmuş ve mesleği “herkesin yapabileceği bir iş” konumuna getirmiştir. Oysa öğretmenlik mesleği alanında uzmanlık gerektiren, meslek ve alan bilgisi olan ve mesleğinin gerektirdiği tutum ve değerleri benimseyen kişilerce icra edilmesi gereken bir uğraş alanıdır (Baş ve Nural, 2023). Nasıl belli bazı üniversiteler ve bölümler, en yüksek puanlı öğrenciler tarafından tercih ediliyorsa eğitim fakültelerinin de en başarılı öğrenciler tarafından tercih edilecek fakülteler haline dönüştürülmesi, toplumda oluşan olumsuz algının kırılıp, öğretmenliğin profesyonel bir meslek olduğunu kabul ettirecek politikaların geliştirilmesi elzemdir.

Süreçte yapılması gereken uygulamaların başında eğitim fakültelerine giriş koşullarının düzenlenmesi gelmektedir. Eğitim fakültelerine giriş koşulları mesleki yeterlik ve yatkinlik gibi objektif ilkeler doğrultusunda gözden geçirilip, kabul sınavlarının yeni bir içeriğe kavuşturulması, mesleki nitelik açısından önemlidir. Öğretmen olmak isteyen adayların seçiminde akademik bilgi kadar mesleğe ilgi, iletişim becerileri vb. yeterlilikleri ölçen sınavlar, objektif ve şeffaf mesleki mülakatlar yapılmalıdır. Diğer bir ifade ile adaylar sadece Yükseköğretim Kurumları Sınavı puanlarıyla değil, örneğin Güzel Sanatlar Fakültelerine girişte olduğu gibi bir dizi mesleki yeterlik testiyle değerlendirilmelidir. İngiltere, Finlandiya ya da ABD’nin en başarılı eğitim fakültelerinde mülâkatla öğrenci seçimi yapılmaktadır. Gelişmiş ülkelerin oturmuş olduğu bu sistemi, Türk eğitim sistemi kendi kültürüne uyarlayarak neden yapamamış? Uzun yıllar önce yapılması gereken ölçütlerin belirlenip geliştirilmemesi öğretmenliğin herkesin yapabileceği kolay bir meslek olarak değerlendirilmesi sonucunu beraberinde getirmiş, yeterli değer, tutum ve yetenekleri olmayanların da bu mesleğe yönelmesine ve niteliğin giderek aşağıya düşmesine neden olmuştur (Baş ve Nural, 2023). Yapılacak iyileştirmeler sadece mesleki eğitim seçim sürecini değil, istihdam sürecini de içermelidir. Atama bekleyen öğretmen sayısının her geçen gün artması, mezun öğretmen sayısı ile istihdam dengesinin uzun yıllardır kurulamamış olmasının temel göstergesidir ki, bu da arz talep dengesinin oluşturulmasının önemini ortaya koymaktadır.

Mesleğe atanma sürecinde de sürdürülebilir bir sistem oluşturulamamıştır. Daha düne kadar öğretmen olarak atanmak için Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) girmek ve atanmak için yeterli puanı almak yeterliyken -ki bu sınavın öğretmen yeterliklerini belirlemede ne kadar geçerli ve güvenilir bir sınav olduğu bir tartışma konusudur- bugün sürecin değiştirilmesi hem eğitim fakültesinde okuyan adaylarda hem de atama bekleyenlerde karmaşa ve bilinmezlik oluşturmuştur. 2024’de kabul edilen 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu uyarınca mezun öğretmenlerin Millî Eğitim Akademisinde eğitim alma durumuyla karşı karşıya kalması, süreci yeniden değiştirmiştir. Söz konusu akademideki eğitime kabul, bu yıl ilki Temmuz 2025’de yapılacak Millî Eğitim Bakanlığı Akademisi Giriş Sınavı doğrultusunda yapılacak ve mezun öğretmenler, fakülte türlerine göre 1.5-2 yıl daha eğitim alacaklardır. Fakülte eğitimi üzerine alınacak eğitimin içeriği ise henüz net bir şekilde paydaşlarla paylaşılmamıştır. Şimdiden acaba süreç böyle mi devam eder yoksa tekrar değişir mi soruları, kamuoyunu yoğun şekilde meşgul etmektedir. Örneğin akademide Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersini veren öğretim elemanları, acaba eğitim sistemi ve yönetsel süreçlerde ne değişti? diyerek her dönem değişiklikleri takip etmek zorunda kalmakta ya da “öğretmen yetiştirme süreci dün böyleydi, bugün bu şekilde, yarın farklı olabilir...” diyerek ciddi bir karmaşa yaşamakta ve bu da bilimsel standartların yokluğunda oluşan düzensizliğe işaret etmektedir.

Hızla değişen bilim ve teknolojiye paralel olarak yetiştirilecek insan profiline kazandırılacak özellik ve yeterliklerin değişmesi; müfredatla birlikte öğretmenin görev, rol ve sorumluluklarını da değiştirmiş, yaşanan süreç ise öğretmen yetiştirme sürecinin yalnızca hizmet öncesine bırakılamayacağını göstermiştir. Hizmet içi eğitim politikaları öğretmenlerin mesleki anlamda gelişimleri için son derece önemli olmakla birlikte, Türkiye’deki öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılım oranları artsa da nitelik olarak aynı oranda değişim göstermediği (Çetin Talan ve Demir, 2024) ve OECD ortalamasının altında kaldığı (Tokçalar ve Gürten, 2023) bir gerçektir. Oysa gün geçtikçe bu eğitimlerin önemi daha da artmaktadır. Nitekim öğretmenlerin karşısındaki çocuklar Milenyum Çağı çocukları olup, teknolojiyi öğretmenler kadar, hatta daha iyi kullanabilmektedirler. Sistemdeki öğretmenlerin %40’ına karşılık gelen 40 yaş üstü öğretmenlerin çoğu ise dijital öğrenme süreçlerini işlevsel olarak kullanması gereken öğretmenlerdir (Sunar, 2023). Teknolojik gelişmelerin öğretmenin etkisinin giderek azalttığı ve öğretmeni geri plana ittiği (Bozkurt ve Kutlu, 2021) göz önüne alınır, bu da öğretmenlerin dijital dönüşüme entegrasyonunu gündeme

getirmektedir. Teknolojik gelişmeler ve değişen yaklaşımlar isterseniz de istemeseniz de eğitim sistemini etkileyecek ve öğrenciyi aktif, öğretmeni pasifleştirecektir. Meydana gelen değişimler sistemdeki öğretmenlerin gerçek amaca yönelik nitelikli hizmet içi eğitimler aracılığıyla yeni bilgi ve becerilerle donanımlı olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durumun meslek öncesi yetiştirme için de geçerli olduğu unutulmamalıdır. Dijital dünyaya sadece bilgi değil bilim toplumunun öğretmenini yetiştirecek kurumlar olan eğitim fakültelerinin değişimi başlatacak ve yönlendirecek öğretmenleri yetiştirmesi için nitelikli öğretim elamanlarına sahip olmaları, programlarını günün ihtiyaçları doğrultusunda sürekli geliştirmeleri, teorik öğretim faaliyetlerinden ziyade öğretmenlik mesleği kazanımları için önemli olan uygulama etkinliklerine daha fazla ağırlık vermeleri, fiziksel-teknolojik donanım ve alt yapılarının yeterli düzeye getirilmesi ve politika yapım sürecinde aktif bir şekilde daha fazla rol almaları gerekmektedir.

Mesleğe yönelik oluşturulacak politikalarla birlikte mevcut durumunu iyileştirmek için tedbirler de almak gerekmektedir. En başta politik kararların uygulayıcısı olan öğretmenlerin, politika yapıcılarca sürecin dışına itilmeleri ve aldıkları kararların dışında bırakılmaları her geçen gün mesleğin statü ve saygınlığını düşürmektedir. Ayrıca toplumun büyük bir kesiminin algısını şekillendiren ve ülkemizde de yoğun şekilde kullanılıp güç kaynağına dönen kitle iletişim araçlarıyla sosyal medyada öğretmen temalı olumlu örneklerin değil de olumsuz örneklerin paylaşılıp görünürde olması, toplumun her kesiminin öğretmenden beklentisinin sürekli artması, öğrenci ve okul başarısından sadece öğretmenin sorumlu tutulması öğretmen kimliğini aşındırdığı gibi mesleğin saygınlığına giderek daha çok zarar vermektedir. Saygınlık ve statünün göstergelerinden biri olan ekonomik iyileştirmelerin yapılması da öğretmenin yaşam kalitesini yükseltmek açısından önemlidir. Belirtilen durumlara yönelik olumsuzlukları kaldıracak politikalar, öğretmenliğin kaybettiği saygınlığını yeniden kazanmasını sağlayacaktır.

Sonuç Olarak

Erdem'in (2015) de belirttiği gibi ülkemiz öğretmen yetiştirme konusunda ciddi bir deneyime sahip ama buna karşın ihtiyaç duyulan öğretmenler hem nicelik hem de nitelik açısından planlı bir şekilde yetiştirilememektedir. Öğretmen yetiştirme sisteminde, parçalardan birinde değişiklik yapmak sistemi düzeltemeyebilir ama bir yerden de başlamak gerekmektedir. Yapılması gereken ilk ve en önemli şey eğitimin siyaset üstü, devlet politikasına dönüştürülmesidir. Gedikoğlu'nun (2005) belirttiği gibi ülkemizde partiler üstü bir eğitim politikası hiçbir zaman oluşturulamamış, hükümetten hükümete -hatta aynı hükümet döneminde bakandan bakana- değişen politikalar yüzünden düzenli ve sürekli bir sistem oluşturulamayıp politikalarda süreklilik sağlanamamıştır. Ve bu süreç hala değişmemiş, mevcut siyasi iktidarın felsefesinin belirleyici bir unsur olduğu gözlemlenmektedir (Akpolat ve Oğuz, 2021). Eğitime yönelik politikaların sürekliliğini sağlamak, acaba şimdi ne değişecek diye düşünmemek, diğer bir ifade ile eğitim siyaseti yapmamak gerekmektedir.

Süreçte başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere, bütün paydaşlara çok önemli rol ve sorumluluklar düşmektedir. Ülkemizdeki siyasi otoriteler, eğitim fakülteleri ve eğitim bilimcileri gerek öğretmenlik mesleği gerekse eğitim sisteminin sorunlarının tespit edilip çözüm geliştirilmesi sürecine yeteri kadar dahil edilmelidir. Mesleğin stratejik önemi çok iyi belirlenmeli bilimsellikten taviz vermeden meslekte yaşanan ve yaşanacak belirsizlikler ve çelişkiler ortadan kaldırılmalı, paradigma değişikliğine gidilmelidir.

Kaynakça

- Akpolat, T. ve E. Oğuz. (2021). *Eğitim planlaması, ekonomisi ve politikalarının Türkiye'de uygulamaya yansımaları*. Ş. Sezgin Nartgün ve T. Argon (Ed.). *Eğitim Perspektifinden Planlama, Ekonomi ve Politika içinde*. PEGEM Akademi, 315-351.
- Argon, T. ve Çelik Yılmaz, D. (2023). *Bir meslek olarak öğretmenlik*. Ü. Dilekçi (Ed.). *Eğitime Giriş içinde*. PEGEM Akademi, 342-365.
- Azar, A. (2011). Türkiye'deki öğretmen eğitimi üzerine bir söylem: Nitelik mi, nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 1 (1), 36-38.
- Baş, H. ve E. Nural (2023). Türkiye'de öğretmen yetiştirme uygulamalarında yaşanan sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*. 4 (1), 16-46. <https://doi.org/10.54637/ebad.1222046>
- Bozkurt, E. ve Kutlu, H. (2021). Öğretmenlik mesleğinin imajı: Toplumsal algı, mesleğin doğası, saygınlık ve gelecekteki durumuna ilişkin deneyimler. *Uygulamada Eğitim ve Yönetim Bilimleri Dergisi*. 1(2), 114-142.
- Çetin Talan, M. M. & Demir, M. K. (2024). Millî Eğitim Bakanlığının hizmet içi eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi. *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587- 1587). 10(1), 77-103. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10620022>.
- Çörtük M.M., Çörtük, G. (2023). Türk eğitim politikaları sorunları. *BENĞİ Dünya Yörük-Türkmen Araştırmaları Dergisi*. 1, 151-172.
- Erdem, A. R. (2015). Türkiye'deki öğretmen yetiştirme [A], [B], [C] si. *Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi* 4(1), 16 – 38.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 66-80.

- Gürkan, T. (1987), Ortaöğretim kurumlarında öğretime ilişkin sorunlar. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 20(1-2), 305-322.
- Sunar, L. (2023). Öğretmenliğin toplumsal konum ve itibarının değişimi. *Eğitim İzleme Raporu 2022 Öğretmenliğin Dönüşümü* içinde (pp. 61-73). İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı İstanbul. <https://ilke.org.tr/ogretmenligin-toplumsal-konum-ve-itibarinin-degisimi>
- Tokçalar, F. ve Gürten, E. (2023). Türkiye ve dünya ülkelerindeki hizmet içi öğretmen eğitimi politikalarının karşılaştırmalı analizi. *EJER Congress 2023 Tam Metin Bildiri Kitabı*. 223-234.
- Yeşilbağ, Y. (2021). Eğitim planlaması, ekonomisi ve politikasıyla ilgili genel olgu ve temel kavramlar. Ş. Sezgin Nartgün ve T. Argon (Ed.). *Eğitim Perspektifinden Planlama, Ekonomi ve Politika* içinde. PEGEM Akademi, 1-36.